

CSU

ทุกกลุ่มสาระ • ทุกวิชา • ทุกชั้นปี

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชา

ประวัติศาสตร์ไทย

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา 40 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา วิเคราะห์ ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ คุณค่าและประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์ ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ตั้งแต่ความเป็นมาของชาติไทยสมัยก่อนอาณาจักรสุโขทัยจนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อชาติไทย ปัจจัยที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทยซึ่งมีผลต่อสังคมไทยในยุคปัจจุบัน บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการพัฒนาชาติไทยในด้านต่าง ๆ อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออกที่มีต่อสังคมไทย ผลงานของบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่มีส่วนสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย ปัจจัยและบุคคลที่ส่งเสริมสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อสังคมไทย ในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย การกำหนดแนวทางและการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทย

โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตระหนักในความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์ชาติไทย เกิดความรักความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
มฐ. ส 4.1	ม.4-6/1	ม.4-6/2
มฐ. ส 4.3	ม.4-6/2, ม.4-6/3, ม.4-6/4	ม.4-6/1, ม.4-6/5
	4 ตัวชี้วัด	3 ตัวชี้วัด

รวม 7 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ไทย ม.4-6

 เวลา 40 ชั่วโมง

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 1 เวลาและยุค สมัยทาง ประวัติศาสตร์ ไทย	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 4.1 ม.4-6/1 ตระหนักถึงความสำคัญ ของเวลาและ ยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์ที่แสดงถึง การเปลี่ยนแปลง ของมนุษยชาติ ตัวชี้วัดปลายทาง -	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ประวัติศาสตร์เป็น การศึกษาเรื่องราวของ มนุษย์ในอดีตและให้ ความสำคัญกับการ เปลี่ยนแปลงในสังคม มนุษย์ที่เกิดขึ้นตามเวลา และสภาพแวดล้อม เวลาจึงมีความสัมพันธ์กับ ประวัติศาสตร์ และ เนื่องจากเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์มีเหตุการณ์ สำคัญต่าง ๆ เกิดขึ้น มากมายในอดีตที่ผ่านมา จึงมีการกำหนดช่วงเวลา และยุคสมัยขึ้นมาเพื่อให้ เข้าใจตรงกัน การศึกษา เกี่ยวกับเรื่องเวลาและยุค สมัยจึงมีความสำคัญและ จำเป็น เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ เข้าใจว่ามีเหตุการณ์ใด เกิดขึ้นเมื่อไร ที่ไหน เหตุการณ์ใดเกิดก่อนเกิด หลัง และแต่ละเหตุการณ์ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร และสามารถนำไปใช้ในการ การวิเคราะห์เหตุการณ์ใน สังคมมนุษย์ได้	2

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ไทย	ตัวชี้วัดระหว่างทาง - ตัวชี้วัดปลายทาง ส 4.1 ม.4-6/2 สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่ใช้ในการศึกษาเรื่องราวในอดีตของสังคมมนุษย์ โดยอาศัยหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ การศึกษาเกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนควรเรียนรู้เพื่อฝึกฝนทักษะการสืบค้นอดีตของสังคมมนุษย์ตามความสนใจด้วยตนเอง ทั้งทักษะในการตรวจสอบประเมินค่าข้อมูล ทักษะในการคิดวิเคราะห์บนพื้นฐานข้อเท็จจริง ทักษะในการวินิจฉัยแยกแยะข้อเท็จจริง และทักษะในการเขียนความเรียงการนำเสนออย่างมีเหตุผล รวมทั้งใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	4

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 วิเคราะห์ ประเด็นสำคัญ ทาง ประวัติศาสตร์ ไทย	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 4.3 ม.4-6/2 วิเคราะห์ความสำคัญ ของสถาบัน พระมหากษัตริย์ ต่อชาติไทย ตัวชี้วัดปลายทาง ส 4.3 ม.4-6/1 วิเคราะห์ประเด็นสำคัญ ของประวัติศาสตร์ไทย	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ประวัติศาสตร์ไทยมี ความเป็นมาที่ยาวนาน โดยมีประเด็นสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ที่ หลากหลายทั้งแนวคิด ความเป็นมาของชนชาติ ไทย อาณาจักรโบราณใน ดินแดนไทยและอิทธิพลที่ มีต่อสังคมไทย ปัจจัยที่มี ผลต่อการสถาปนา อาณาจักรไทย การปฏิรูป บ้านเมืองในสมัยรัชกาล ที่ 5 ไทยกับการเข้าร่วม สงครามโลกครั้งที่ 1 การ เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ไทยกับการเข้า ร่วมสงครามโลกครั้งที่ 2 บทบาทของสตรีไทย บทบาทของสถาบัน พระมหากษัตริย์ในการ พัฒนาชาติไทย อิทธิพล ของวัฒนธรรมตะวันออก และตะวันตกที่มีผลต่อ สังคมไทยที่ควรศึกษาและ นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการ ทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับ สถานการณ์และบริบท แวดล้อม สาเหตุหรือปัจจัย ที่ทำให้เกิดขึ้น รวมถึงผลที่	14

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
			มีต่อสังคมและประเทศ ไทย ตลอดจนเห็น ความสำคัญของพัฒนาการ ของชนชาติไทยในอดีตที่ ส่งผลต่อประเทศไทยใน ปัจจุบัน	
<p>หน่วย การเรียนรู้ที่ 4</p> <p>ผลงานของ บุคคลสำคัญใน การสร้างสรรค ชาติไทย</p>	<p>ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 4.3 ม.4-6/4</p> <p>วิเคราะห์ผลงานของ บุคคลสำคัญ ทั้งชาวไทยและ ต่างประเทศที่มีส่วน สร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย</p> <p>ตัวชี้วัดปลายทาง -</p>	<p>1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร</p> <p>2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด</p> <p>3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต</p>	<p>ประวัติศาสตร์ชาติไทย นับตั้งแต่สมัยสุโขทัยมา จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ได้มีบุคคลสำคัญหลาย ท่านที่มีส่วนในการ สร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทย ให้กับสังคมไทยมาอย่าง ต่อเนื่อง บุคคลสำคัญ เหล่านี้มีทั้ง พระมหากษัตริย์ พระบรม- วงศานุวงศ์ ขุนนาง ข้าราชการ และชาว ต่างประเทศ ซึ่งผู้เรียนควร ได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติ และผลงานของท่านเหล่านี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและ ความภาคภูมิใจว่ากว่าที่ ประเทศไทยจะมั่นคงเป็น ปึกแผ่น ล้วนเกิดจากการ เสียสละ กล้าหาญ ความ รักชาติของบรรพบุรุษไทย ซึ่งเป็นคุณความดีที่ควรค่า แก่การยกย่องและถือเป็น</p>	12

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)
			แบบอย่างในการดำเนิน ชีวิตประจำวัน	
หน่วย การเรียนรู้ที่ 5 การสร้างสรรค์ วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาไทย	ตัวชี้วัดระหว่างทาง ส 4.3 ม.4-6/3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริม การสร้างสรรค์ภูมิปัญญา ไทย และวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีผลต่อสังคมไทย ในยุคปัจจุบัน ตัวชี้วัดปลายทาง ส 4.3 ม.4-6/5 วางแผนกำหนดแนวทาง และการมีส่วนร่วม การอนุรักษ์ ภูมิปัญญา ไทยและวัฒนธรรมไทย	1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถ ในการสื่อสาร 2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถ ในการคิด 3) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	วัฒนธรรมไทยและภูมิ ปัญญาไทยเป็นมรดกตก ทอดจากบรรพบุรุษสืบทอด มาถึงคนไทยในปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ และความเจริญรุ่งเรืองของ คนไทยได้เป็นอย่างดี การ เรียนรู้ในเรื่องวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยจึงเป็น สิ่งจำเป็น เพื่อให้ตระหนัก ถึงปัจจัยและบุคคลที่มีส่วน สำคัญในการส่งเสริม สร้างสรรค์ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อ สังคมไทยปัจจุบัน เพื่อจะ ได้เป็นแบบอย่างในการ สร้างสรรค์ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยสืบทอด ๆ กันไป และจะได้เข้าไปมี ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ให้ คงอยู่คู่สังคมไทย	8